

Vaktherapie in zicht!

FVB – CONGRES

Thema: het profileren van vaktherapie

Datum: 3 november 2011

Locatie: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

De FVB-congrescommissie presenteert met trots een congres rondom het profileren van vaktherapie, met een toepasselijke naam 'Vaktherapie in zicht'. Een thema dat inspeelt op een tijd van bezuinigingen. Middels dit congres worden vaktherapeuten uitgedaagd zich verder te ontwikkelen, te blijven ontwikkelen en te positioneren. De FVB-congrescommissie hoopt hiermee een belangrijke impuls te geven aan de kennisdeling en kennisontwikkeling van vaktherapie.

Het congres wordt ingeleid door GGZ-Nederland, Joost Kamoschinski richt zich in zijn lezing op de innovatieve beroepscompetenties, nu en in de toekomst, van de GGZ-vaktherapeut. Liza Aerts, onderzoeker bij het Rob Giel Onderzoekcentrum (RGOc – UMC Groningen) verzorgt in de middag een lezing waarin zij de resultaten presenteert van een pilotstudie naar de effectiviteit van vaktherapie.

Er zijn maar liefst drie workshop rondes die een breed spectrum van activiteiten bestrijken. Profileren van vaktherapie verwijst in deze context naar alle activiteiten die gericht zijn op het inzichtelijk maken wat vaktherapie kan betekenen voor cliënten, organisaties en de maatschappij. Wil je bijvoorbeeld leren hoe je in 30 seconden vertelt wat je vak inhoudt, weten hoe je een artikel schrijft, meer weten over een bepaald onderzoek of onderzoeksdesign? Hier wordt alle ruimte voor gegeven. Gedurende de workshoprondes komt het brede spectrum van profilering zoveel mogelijk aan bod.

Dit congres wordt mogelijk gemaakt door de grote bereidheid van vaktherapeuten uit de praktijk, docenten van de opleidingen, onderzoekers van vaktherapeutische kenniscentra en het Nederlands Jeugdinstituut om een workshop te willen verzorgen.

Praktische informatie over [online inschrijving](#), betaling e.d. vind je op de laatste pagina van dit program-maboekje. Wij hopen van harte dat de inhoud van deze dag je aanspreekt en ontmoeten je graag op 3 november in Nijmegen.

Wij wensen je een inspirerende dag toe!

Namens de FVB-congrescommissie

Huub Notermans (FVB)
Femke Crützen (NVDT)
Lina Fuhrmann (NVDAT)
Paul Timmers (NVPMT)
Esther Kluck (NVvMT)
Marcel Bors (NVBT)
Rix van der Beek (CPMO)

Programma

Ochtendprogramma

- 09.30 Ontvangst en inschrijving
- 10.00 Welkomstwoord door Pauline Zwart (voorzitter FVB) en Huub Notermans (bestuurslid FVB, portefeuille Kennisinnovatie)
- 10.15 Lezing Joost Kamoschinski: *Beroepscompetenties van vaktherapeuten*
- 11.00 Koffiepauze
- 11.15 *1e ronde workshops*
- 12.30 Lunch & infomarkt

Middagprogramma

- 13.30 Lezing Liza Aerts: *Pilotstudie naar de effectiviteit van vaktherapie*
- 14.15 *2e ronde workshops*
- 15.30 *3e ronde workshops*
- 16.30 Afsluiting & borrel

Ochtendprogramma

Lezing 1: Beroepscompetenties van vaktherapeuten

In zijn lezing gaat Joost Kamoschinski in op gewenste competenties van vaktherapeuten en de lange termijnvisie van GGZ Nederland hieromtrent. Bovendien besteedt hij aandacht aan de rol die GGZ Nederland kan spelen op het gebied van kennisontwikkeling en kennisoverdracht.

Joost Kamoschinski studeerde medische biologie (neurobiologie) en opleidingskunde. Hij heeft ruim 10 jaar ervaring als opleidingsdeskundige in de gezondheidszorg. Sinds 2,5 jaar werkt hij bij GGZ Nederland als beleidsadviseur opleidingen.

1^E RONDE WORKSHOPS (A)

1A Ontwikkeling van autonomie: van speelbal tot deelnemer

Een essentieel onderdeel van professionalisering is de ontwikkeling van de autonomie van de individuele beroepsbeoefenaar. Deze workshop biedt middels een receptieve werkvorm de gelegenheid stil te staan bij de eigen autonomie. Daarbij wordt een model van autonomieontwikkeling toegelicht, met enkele voorbeelden.

Ammerensia van Dokkum is sinds 1978 werkzaam als muziektherapeut in de volwassenenpsychiatrie. Ze heeft zich gespecialiseerd in individuele, op autonomieontwikkeling gerichte muziektherapie. In het kader van de Masteropleiding aan de Hogeschool Zuyd heeft ze zich o.a. bezig gehouden met de professionalisering van vaktherapeuten.

2A Psychomotorisch onderzoek in de kinderspsychiatrie: een doorgaande ontwikkeling?

Er komt nogal wat kijken bij wetenschappelijk onderzoek. Daarom is het voor therapeuten in de praktijk doorgaans efficiënter om deel te nemen aan een groter onderzoek. In deze workshop wordt een voorbeeld gegeven van de participatie van psychomotorisch therapeuten in zes kinderspsychiatrische instellingen in een onderzoek dat uiteindelijk leidde tot internationale wetenschappelijke publicaties. Ook wordt stilgestaan bij de vraag: Hoe verder? Hoe kunnen we krachten bundelen met het oog op wetenschappelijke onderbouwing van interventies in de kinderspsychiatrie?

Claudia Emck is psychomotorisch therapeut en psycholoog. Zij promoveerde in mei 2011 aan de Faculteit der Bewegingswetenschappen van de Vrije Universiteit Amsterdam op het grof-motorisch functioneren van kinderen met psychiatrische stoornissen en is momenteel werkzaam als universitair docent.

3A De verbindende kwaliteit van beeldende therapie; onderzoek naar effecten en introductie van een beeldende therapievragenlijst

Deze workshop gaat over onderzoek naar de effecten van beeldende therapie, uitgevoerd door Suzanne Haeyen. Zij vertelt deelnemers over de opzet en resultaten van dit onderzoek. Tevens wordt actief stilgestaan bij onderzoekswensen en mogelijke onderzoeksvragen van de deelnemers aan de workshop.

Suzanne Haeyen is beeldend therapeut, MATH & voorzitter leerkring Vaktherapie. Zij is werkzaam bij Scelta, centrum voor persoonlijkheidsproblematiek, onderdeel van GGNet, en als coördinator Inhoud en als docent bij de deeltijdopleiding voor creatieve therapie aan Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. Zij is auteur van diverse publicaties op het gebied van beeldende therapie en persoonlijkheidsstoornissen, waaronder 'Niet uitleven maar beleven' (2007) en 'De verbindende kwaliteit van beeldende therapie' (2011).

4A Join the dance! Van klinische praktijk naar wetenschappelijk onderzoek

Hoe kunnen wij vanuit de klinische context effectonderzoek binnen danstherapie ontwikkelen, dat relevant is voor de praktijk en tevens een bijdrage levert tot academisering van het vakgebied? In deze workshop wordt een indruk gegeven hoe de analyse van klinische uitkomsten van de interventie kan bijdragen aan de ontwikkeling van een wetenschappelijke vraagstelling. Praktische voorbeelden worden aangedragen vanuit een onderzoek naar de invloed van danstherapeutische interventies op de sociale afstemming bij jongeren met een autisme spectrum stoornis, uitgevoerd bij Orbis GGZ in Sittard i.s.m. de University of Hertfordshire (UK).

Rosemarie Samaritter is geregistreerd senior dans- en bewegingstherapeut, psychomotorisch therapeut en supervisor. Zij werkt sinds 1987 in de ambulante geestelijke gezondheidszorg. In het verleden was zij nauw betrokken bij de ontwikkeling van de eerste professionele opleidingen tot danstherapeut in Nederland.

5A Horen, zien of zwijgen!

Het gebruik van 'je' stem binnen therapie is niet alleen belangrijk voor cliënten maar ook voor vaktherapeuten om zich te profileren. Onderzoek binnen danstherapie laat zien dat het gebruik van stem en dans tot een groter lichaamsbewustzijn en expressie van gevoelens leidt, waardoor

het contact met de omgeving verbetert. Via dans, beweging, vibratie en impulsen ontdekken deelnemers wat de stem voor hen als vaktherapeut (geschikt voor alle vaktherapeuten) kan betekenen.

Renate Hoenselaar senior-geregistreerd MA danstherapeut, LVSC supervisor, leertherapeut en trainer. 20 Jaar ervaring binnen de GGZ en sinds 2000 een eigen praktijk in Arnhem. Zij heeft ruime ervaring in het werken met stem binnen (dans) therapie.

6A Databank dramatherapie

Hoe vind je specifieke informatie over dramatherapie en vaktherapie in het algemeen?

Gé Cimmermans heeft een model voor een databank ontwikkeld om hierbij te ondersteunen. In deze workshop wordt in vier stappen het gebruik van de databank dramatherapie toegelicht: 1. Introductie 2. Demonstratie 3. Op zoek in de databank naar bruikbare publicaties die aansluiten bij specifieke praktijk- en onderzoeksvragen van deelnemers 4. Gebruik van raster om bekende maar ook nieuwe publicaties snel te analyseren op bruikbaarheid. Het is wenselijk dat iedere deelnemer een gelezen publicatie meebrengt.

Gé Cimmermans is afgestudeerd als klinisch psycholoog. Tot zijn pensioen werkzaam als docent aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, afdeling creatieve therapie. Daarvoor werkzaam als dramatherapeut en hoofd creatieve therapie.

7A 'Van praktijk naar product' (ook in 2e ronde)

De Commissie Product en Module Ontwikkeling (CPMO) van de FVB ondersteunt vaktherapeuten in het beschrijven van praktijk- en vakkennis in de vorm van een product of module. Het hiermee expliciteren van praktijkkennis is een belangrijke stap om te komen tot Practice Based Evidence. In deze workshop krijgen deelnemers informatie over product- en modulebeschrijving in relatie tot deskundigheid- en kennisontwikkeling. Verder worden concrete handvatten gegeven om aan de slag te kunnen gaan met het schrijven van een product. Direct therapeutisch handelen en de effecten hiervan in de praktijk zijn daarbij het uitgangspunt. Stapsgewijs zetten deelnemers hun eigen succesvolle behandelingswijze in de steigers van de productvorm.

Kees van den Bos is psycholoog en psychomotorisch therapeut, werkzaam bij Vincent van Gogh voor geestelijke gezondheidszorg.

Rix van der Beek is voorzitter CPMO en werkzaam als vaktherapeut muziek bij De Mergaard, GGZ Centraal.

8A Ver-van-evenwichtssystemen en praktijkonderzoek

Workshop over een nieuwe benadering van beweging binnen systemen. Het belangrijkste proces hierin is de 'spontane organisatie'. Dit levert extra mogelijkheden binnen het vaktherapie-onderzoek op.

Dr. Marijke Rutten-Saris PhD, ATR Senior, senior geregistreerd beeldend therapeut en auteur en copyrighthouder van de EBL methode. Directeur van het EBL AT Centre, onderzoeker Emerging Body Language, onderzoeker Diagnostic Instruments through video and drawing. Tevens LVSC geregistreerd supervisor, research supervisor MA dans-therapie bij Codarts Rotterdam en Lecturer aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

9A 'Onderzoek naar 'Onderzoek in de PMT'

Dit is één van de onderzoeken van het lectoraat Beweging, Gezondheid en Welzijn (Hogeschool Windesheim, Zwolle). Centraal staan vragen betreffende actueel en gewenst onderzoek in psychomotorische therapie, dan wel onderzoek waar psychomotorische therapie bij betrokken is. Het onderzoek is uitgezet onder leden van kwaliteitskringen (zoals werkveldgroepen pmt). In deze workshop worden de resultaten en conclusies gepresenteerd, en wordt ingegaan op de vraag op welke wijze het thema onderzoek meer zichtbaar en betekenisvol kan worden in het veld.

Luuk Sietsma is bewegingswetenschapper, opgeleid tot psychomotorisch therapeut en sinds 1983 werkzaam in het Hoger Onderwijs (Calo), waar hij zich met name bezig heeft gehouden met onderwijsontwikkeling (bachelor en master PMT) en management. Hij is lid van het lectoraat Beweging, Gezondheid en Welzijn, heeft een eigen praktijk Kwatalent voor coaching en training en was voorzitter van de FVB (2006-2010).

10A Consensus-based onderzoek

In deze workshop wordt een beeld geschetst van het consensus based onderzoek 'dramatherapie bij angststoornissen' (Doomen, 2010). Centraal staat de onderzoeksmethode die drie belangrijke componenten kent: beschrijvend, kwalitatief toetsend en actieonderzoek. De belangrijkste resultaten van het onderzoek worden uitgelicht ten aanzien van de gezamenlijkheid in de rationale, fase-indeling van Emunah en het gebruik daarvan in de verschillende vormen van dramatherapie, de eindtermen en de conclusie. Steeds geïllustreerd met casusmateriaal.

Liesbeth Doomen is sinds 1982 werkzaam op de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, afdeling creatieve therapie. Zij geeft lessen methodiek, drama, supervisie en werkt daarnaast als dramatherapeute in haar eigen praktijk.

11A Een boek gaan schrijven, hoe kom je erbij?

Hoeveel vaktherapeuten hebben ooit met de gedachte gespeeld, dat ze eigenlijk eens zouden willen gaan opschrijven wat ze doen? Wat heeft gemaakt dat je het wel of niet bent gaan doen? In deze workshop neemt Marianne Kaarsemaker de deelnemers mee op de avontuurlijke ontdekkingsstocht die zij zelf heeft afgelegd bij het schrijven van een boek.

Marianne Kaarsemaker-Verfalle is beeldend therapeut, werkzaam op 'De Wende', afdeling voor klinische psychotherapie van de GGzE in Eindhoven. Sinds 2004 is ze actief in het integreren van mentaliseren in beeldende therapie. Ze is auteur van 'Mentaliseren in beeldende vaktherapie' (najaar 2011).

12A. Community of Practice (CoP)

CoP is een onderzoeksproject waarbinnen vragen uit de praktijk worden onderzocht en in praktijk gebracht. Het is een intensieve samenwerking tussen onderzoekers (bijv. vanuit de Hogescholen), instellingen en therapeuten uit de praktijk. Doelen zijn steeds praktijkrelevant. Ze zullen de praktijk verrijken. Een voorbeeld is het RAAK-project 'Vaktherapie in de JJI en GJ'. Via een pilotstudie zijn probleemcategorieën ontwikkeld, deze zijn mediums specifiek onderzocht in en met de praktijk naar consensus, hebben geleid tot mediums specifieke handleidingen en zijn getoetst in de diverse praktijken. Onderzoekers en vaktherapeuten hebben in projectgroepen nauw samengewerkt.

Drs. Han Kurstjens is hogeschooldocent muziektherapie aan de Hogeschool Utrecht, Amersfoort en als onderzoeker verbonden aan het Kenniscentrum voor Vaktherapie (KenVaK).

Middagprogramma

Lezing: Pilotstudie naar de effectiviteit van vaktherapie

Aan de hand van de resultaten van een pilotstudie naar de werkzaamheid van vaktherapie gaat Liza Aerts onder andere in op: Verbetert iemands functioneren en kwaliteit van leven na vier maanden vaktherapie? Geeft een interventie vanuit psychomotorische therapie dezelfde resultaten als een interventie vanuit beeldende therapie? Wat vinden de patiënten er zelf van: zijn ze tevreden, hebben ze er baat bij gehad, op welk gebied hebben ze resultaten geboekt en vinden hun vaktherapeuten dat ook?

Drs. Liza Aerts is junior onderzoeker bij het Rob Giel Onderzoekcentrum (RGOc – UMCGroningen). Zij is uitvoerend onderzoeker van de pilotstudie naar de effectiviteit van vaktherapie sinds 2009. Zij studeerde politicologie en is sinds 8 jaar werkzaam bij het RGOc.

2^E RONDE WORKSHOPS (B)

1B Blues in de ouderenzorg!

Hoe zet je jezelf op de kaart en hoe blijf je in zicht?! In deze workshop leren deelnemers hoe vaktherapeuten hun krachten kunnen bundelen door het oprichten van een gezamenlijk platform binnen de organisatie. En hoe je als vaktherapeut in zicht blijft, bijvoorbeeld door het ontwikkelen van een innovatieve behandelingsvorm. Zo wordt het succes getoond van de toepassing van blues in de ouderenzorg. In de workshop kunnen deelnemers beleven hoe dat gaat.

Esther Kluck-Walpot en **Imre Zondervan** zijn beide werkzaam als muziektherapeut bij Dimence

in Zwolle in de ouderenzorg. Samen geven ze zowel individuele als groepstherapie aan cliënten in de observatiekliniek. Esther werkt ruim 15 jaar als muziektherapeut met verschillende doelgroepen. Daarnaast geeft zij gastlessen, begeleidt studenten van diverse hoge scholen (Artez, HAN en Saxion) en is adviseur bij de Heijman Degen stichting te Amersfoort. Imre heeft onlangs de opleiding muziektherapie in Amersfoort afgerond.

2B Affectregulatie en mentalisatie door improvisatie in vaktherapeutische procesvoering

Vanuit het mediumoverstijgend methodisch denkkader over lichaamstaal, affectregulatie en mentalisatie wordt de Concepttabel Interactieontwikkeling met een bijbehorende Interventietabel toegepast. Voor effectmeting kan het nieuwe meetinstrument 'IFP: I FEEL PICTURES' worden ingezet. Deze gevalideerde test werkt met het aflezen en benoemen van gezichtsuitdrukkingen. In de workshop krijgen deelnemers te zien en horen hoe dit werkt.

Wijntje van der Ende is vaktherapeut muziek- en beeldend op Expertisecentrum Trauma en LVG kinderpsychiatrie Ambiq. Zij is lid van de CONOKamer vaktherapie en coördinator Netwerk Vaktherapie MBKT, EBL en Art.

3B Het schrijven van een artikel (ook in 3^e ronde)

Om vaktherapie te profileren is het delen van kennis belangrijk. Dit kan onder meer door het schrijven van een artikel voor een vakblad. In deze workshop krijgen deelnemers adviezen hoe zij een artikel goed kunnen opbouwen. Daarbij is aandacht voor het aanbrengen van een duidelijke

structuur en het overbrengen van de boodschap. Er wordt geoefend met het maken van een goede inleiding en samenvatting bij het artikel, dus neem je ruwe ideeën mee om mee aan de slag te gaan. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de gang van zaken bij de redactie van het Tijdschrift voor vaktherapie, zodat deelnemers weten wat zij kunnen verwachten als zij een artikel insturen.

Channa de Kruijf is geregistreerd muziektherapeut en werkt in de kinder- en jeugdpsychiatrie bij het ErasmusMC-Sophia en bij Yulius. Zij is hoofdredactielid bij het Tijdschrift voor vaktherapie.

Rianne Wassink is muziektherapeut en geeft les aan de Hogeschool Utrecht. Daarnaast rondt ze haar opleiding aan het conservatorium af. Zij is redactielid bij het Tijdschrift voor vaktherapie.

4B Erkenning van jeugdinterventies (ook in 3^e ronde)

De databank Effectieve Jeugdinterventies van het Nederlands Jeugdinstituut biedt een digitaal overzicht van jeugdinterventies die erkend zijn door de Erkenningscommissie Interventies. Deze commissie beoordeelt de kwaliteit, en voor zover mogelijk de effectiviteit, van hulp- en preventief aanbod voor kinderen en jongeren en hun opvoeders. Zij doet dat aan de hand van vooropgestelde criteria. Erkenning door deze commissie betekent een keurmerk van kwaliteit. Deze workshop gaat over de criteria en werkwijze van de commissie, en wat u mogelijk kunt doen om uw aanbod geplaatst te krijgen in de databank.

Machteld Zwikker is projectleider erkenning jeugdinterventies bij het Nederlands Jeugdinstituut. Zij was nauw betrokken bij de inrichting van de Erkenningscommissie Interventies in 2007 en bij de ontwikkeling en doorontwikkeling van de erkenningscriteria en de niveaus van erkenning die de commissie hanteert.

5B Onderzoek doen in samenwerking met een student (ook in 3^e ronde)

Binnen dramatherapiepraktijk Infero is onderzocht op welke wijze de dramatherapeutische methode 'Trots op mezelf!' bijdraagt aan het opbouwen van zelfvertrouwen bij kinderen (groep 3-8). In deze workshop wordt de methode en het belang van onderzoek in zijn algemeenheid toelicht. Daarnaast wordt uiteengezet op welke wijze het onderzoek tot stand is gekomen. De workshop wordt afgesloten met de toelichting van het eindresultaat en het vervolg na het onderzoek.

Nadine Carter-Deekens is dramatherapeut en heeft sinds 10 jaar een eigen praktijk Infero, praktijk voor kindtherapie & ouderbegeleiding. Zij werkt voornamelijk met verhalen en de 'Trots op mezelf!' methode.

Roel Postelmans is student dramatherapie aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

6B RAAK-onderzoek: Effecten van vaktherapie binnen de JJI en GJ

In deze workshop worden de opzet, de uitvoering en de daarbij behorende problemen en de uiteindelijke resultaten van het onderzoek 'Effecten van vaktherapie binnen de jeugdjustitiële inrichtingen en gesloten jeugdzorg' gepresenteerd. Dit onderzoek heeft recent de HBO-prijs voor het beste praktijkgericht onderzoek 2011 gewonnen. Naast de bespreking van het onderzoek maken de deelnemers actief kennis met enkele bewezen effectieve werkwijzen uit de dans- en bewegingstherapie.

Julie Kil is senior-geregistreerd MA danstherapeut en was onderzoekscoördinator dans- en bewegingstherapie van bovengenoemd onderzoek (vanuit KenVaK). Zij werkt als dans- en bewegingstherapeut in een forensische kliniek in Bedburg-Hau en daarnaast als gastdocent bij de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Hogeschool Zuyd en Stenden. Zij is tevens lid van de klankbordgroep Richtlijnenontwikkeling van het Trimbos-instituut en bestuurslid van de NVDAT.

7B 'Van praktijk naar product' (ook in 1^e ronde)

De Commissie Product en Module Ontwikkeling (CPMO) van de FVB ondersteunt vaktherapeuten in het beschrijven van praktijk- en vakkennis in de vorm van een product of module. Het hiermee expliciteren van praktijkkennis is een belangrijke stap om te komen tot Practice Based Evidence. In deze workshop krijgen deelnemers informatie over product- en modulebeschrijving in relatie tot deskundigheid- en kennisontwikkeling. Verder worden concrete handvatten gegeven om aan de slag te kunnen gaan met het schrijven van een product. Direct therapeutisch handelen en de effecten hiervan in de praktijk zijn daarbij het uitgangspunt. Stapsgewijs zetten deelnemers hun eigen succesvolle behandelingswijze in de steigers van de productvorm.

Kees van den Bos is psycholoog en psychomotorisch therapeut, werkzaam bij Vincent van Gogh voor geestelijke gezondheidszorg.

Rix van der Beek is voorzitter CPMO en werkzaam als vaktherapeut muziek bij De Meregaard, GGZ Centraal.

8B Verkenning 'mediumprofessionaliteit' in de opleiding versus de beroepspraktijk

Tijdens deze workshop staan de volgende vragen centraal: Hoe definiëren wij de professionaliteit in het mediumhandelen van de muziektherapeut? Langs welke weg is die professionaliteit het beste te ontwikkelen? Welke aanbevelingen kunnen er worden gedaan voor de mediumontwikkeling binnen het curriculum van de opleidingen CTO-muziek op basis van een inventarisatie van feiten, aannames en vooronderstellingen over het medium muziek in de muziektherapeutische toepassing?

Jan Broekhuijsen is na ruim 3 decennia als docent verbonden te zijn geweest aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, momenteel in een afrondende fase in zijn poging de balans op te maken met betrekking tot de positie van het medium muziek in de opleiding en in de beroepspraktijk van de muziektherapeut.

9B Onderzoek naar Schemagerichte vaktherapie

Schematherapie en Vaktherapie, een prima huwelijk. Zoals in ieder 'huwelijk' een kritische blik nodig is, is enkele jaren geleden een pilotstudie gestart naar de effecten van Schemagerichte Vaktherapie. Deze effecten zijn vervolgens vergeleken met de effecten van Schematherapie door psychotherapeuten.

In deze workshop worden de studieresultaten gedemonstreerd en worden de deelnemers meegenomen in de 'basics' van het opzetten en doen

van onderzoek, bijvoorbeeld door middel van het scoren van observatie-instrumenten bij videomateriaal uit dramatherapie sessies. Onderzoek doen saai? Dat zullen we nog wel eens zien.

Elsa van den Broek is dramatherapeute (MDTh) bij FPC de Rooyse Wissel, docente aan de Hogeschool Zuyd, opleiding creatieve therapie en onderzoeker bij KenVaK, waar ze projectleider is van het RAAK project: Vaktherapie & Jongerenwerk.

10B De kracht van de Bartenieff Fundamentals bij evenwichtsklachten

In het kader van de Master of Arts Therapies heeft Pauline Cox een product ontwikkeld, gericht op patiënten met chronische vertigoklachten (evenwichtsstoornissen). *Deze aandoening leidt vaak tot angsten, controleverlies en een verminderde kwaliteit van leven. Middels dans- en bewegings-therapeutische interventies binnen een cognitief gedragstherapeutisch kader wordt gewerkt aan het herstellen en vergroten van vertrouwen in lichaam en geest en het opnieuw regie kunnen nemen in het zelfstandig dagelijks functioneren. Deze workshop gaat over de totstandkoming van het product en hoe de dans- en bewegingstherapeutische interventie wordt ingezet.*

Pauline Cox is danstherapeut en werkzaam geweest binnen het basis- en voortgezet onderwijs voor asielzoekerkinderen. Vervolgens heeft ze voor WarChild in Soedan gewerkt. Sinds 2005 is ze werkzaam binnen Adelante (revalidatiecentrum) Unit Audiologie & Communicatie.

11B Pragmatische aanpak van profilering, ontwikkeling en onderzoek van vaktherapie binnen een organisatie (cluster 4 onderwijs)

In deze workshop worden vragen rondom deze thema's praktijkgericht behandeld op basis van de ervaringen uit het ontwikkel- en onderzoekstraject

dat werd uitgevoerd in opdracht van het Regionaal Expertise Centrum Noord Nederland cluster 4 (RENN4), een onderwijsinstituut voor cluster 4 speciaal onderwijs. In dit traject ging het om methodiekverbetering en profilering van vaktherapie binnen de scholen. Een onderzoek naar de effectiviteit van vaktherapie en een onderzoek naar de tevredenheid ten aanzien van vaktherapie maakten deel uit van dit traject.

Almut Pioch was als projectleider en onderzoeker betrokken bij het ontwikkel- en onderzoekstraject vaktherapie bij RENN4. Zij heeft eerder onderzoek gedaan naar werkwijzen van muziektherapeuten. Zij werkt als muziektherapeut bij FPC van Mesdag.

12B Ik ben (g)een vaktherapeut! (ook in 3^e ronde)

Het beschrijven, expliciteren en uitdragen van dat wat 'wij' doen wordt steeds meer van belang en hier zijn verschillende initiatieven in gaande. Maar wie zijn 'wij' dan? Zijn dat de vaktherapeuten? Of zijn dat de psychomotorisch therapeuten, de beeldend therapeuten, de muziektherapeuten etc.? Hoe profileer je jezelf als therapeut in zo'n proces, wat draag je uit en waarom?

Binnen deze workshop wordt aan de hand van de ervaringen binnen het project 'beschrijven van vaktherapie in het kader van een basiszorgprogramma voor patiënten in de forensische psychiatrie' vanuit het Expertisecentrum Forensische Psychiatrie (EFP) stilgestaan bij vragen, discussiepunten, overwegingen en kaders rondom positionering en profilering van u als therapeut.

Pim Hoek is psychomotorisch therapeut, afgestudeerd aan de Master PMT. Naast zijn werkzaamheden in de forensische psychiatrie bij F.P.C. Veldzicht is hij lid van de stuurgroep van vaktherapeuten en projectleider vanuit pmt in het project 'beschrijven van vaktherapie in de forensische psychiatrie'.

13B Profileren en Presenteren in de vrije praktijk (ook in 3^e ronde)

Als zelfstandig gevestigde moet je tijd en aandacht besteden aan het bekend maken en profileren van je praktijk en van je vak, omdat ons vak buiten de instellingen (nog) niet erg bekend is. In deze workshop gaan deelnemers op actieve wijze mogelijkheden onderzoeken voor profilering, presentatie, netwerken en samenwerken. De workshop is voor vaktherapeuten die al een praktijk hebben of die erover denken om te starten.

Monique Gerritsen is beeldend therapeut, werkzaam bij de Gelderse Roos en heeft een eigen praktijk voor beeldende therapie in Amersfoort.

Rieta Wessels is psychomotorisch therapeut en heeft een eigen praktijk voor psychomotorische therapie en haptotherapie in Zwolle.

3^e RONDE WORKSHOPS (C)

1C Participatie Federatie Vaktherapeutische Beroepen in de ontwikkeling van Multidisciplinaire Richtlijnen

Wil je meer te weten komen over de wijze waarop de FVB participeert in de ontwikkeling van Multidisciplinaire Richtlijnen (MDR's) dan mag je deze workshop niet missen. Deelnemers maken kennis met de gang van zaken rondom de ontwikkeling van MDR's, de wijze waarop de FVB participatie van vaktherapeuten in de ontwikkeling van MDR's heeft opgezet en hoe het er in de praktijk aan toe gaat.

Irene Rentenaar heeft gestudeerd aan Wageningen University maar is al vanaf het begin van haar loopbaan actief als verenigingsprofessional en -manager. Zij is sinds 1 januari 2011 directeur van de FVB.

Thomas Scheewe is psychomotorisch therapeut en contactpersoon van de FVB klankbordgroep voor de MDR Schizofrenie.

2C Module PMT bij kinderen/ jongeren met een angstig vermijdende hechting en een lichte verstandelijke beperking

In deze workshop wordt allereerst geschetst hoe deze module is ontstaan en wat de meerwaarde is van samenwerken met andere (wetenschappelijke) disciplines. Vervolgens wordt een samenvatting gegeven van de module, zowel van het neuropsychologische referentiekader als van het behandelmodel dat uitgaat van 4 fases: 1. Verdragen van de therapie 2. Persoonlijke relatievorming en het leren hanteren van stress 3. Transferfase en 4. Afscheidsfase. In het derde deel van deze workshop wordt met de deelnemers gediscussieerd over het doen van onderzoek (wat, (voor) wie en hoe).

Irma de Leeuw is sinds 1993 werkzaam als psychomotorisch therapeut. Ze werkt vanuit een eigen praktijk en behandelt kinderen en jongeren met en zonder een verstandelijke beperking.

Marjon van Kemenade is werkzaam als psychomotorisch therapeut bij het Expertisecentrum van Ambiq (orthopedagogisch centrum) te Hengelo, gericht op preventie, diagnostiek en behandeling van traumagerelateerde problemen en seksuele gedragsproblemen.

3C Het schrijven van een artikel (ook in 2^e ronde)

Om vaktherapie te profileren is het delen van kennis belangrijk. Dit kan onder meer door het schrijven van een artikel voor een vakblad. In deze workshop krijgen deelnemers adviezen hoe zij een artikel goed kunnen opbouwen. Daarbij is aandacht voor het aanbrengen van een duidelijke structuur en het overbrengen van de boodschap. Er wordt geoefend met het maken van een goede inleiding en samenvatting bij het artikel, dus neem je ruwe

ideeën mee om mee aan de slag te gaan. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de gang van zaken bij de redactie van het Tijdschrift voor vaktherapie, zodat deelnemers weten wat zij kunnen verwachten als zij een artikel insturen.

Channa de Kruijf is geregistreerd muziektherapeut en werkt in de kinder- en jeugdpsychiatrie bij het ErasmusMC-Sophia en bij Yulius. Zij is hoofdredactielid bij het Tijdschrift voor vaktherapie.

Rianne Wassink is muziektherapeut en geeft les aan de Hogeschool Utrecht. Daarnaast rondt ze haar opleiding aan het conservatorium af. Zij is redactielid bij het Tijdschrift voor vaktherapie.

4C Erkennen van jeugdinterventies (ook in 2^e ronde)

De databank Effectieve Jeugdinterventies van het Nederlands Jeugdinstituut biedt een digitaal overzicht van jeugdinterventies die erkend zijn door de Erkenningscommissie Interventies. Deze commissie beoordeelt de kwaliteit, en voor zover mogelijk de effectiviteit, van hulp- en preventief aanbod voor kinderen en jongeren en hun opvoeders. Zij doet dat aan de hand van vooropgestelde criteria. Erkennen door deze commissie betekent een keurmerk van kwaliteit. Deze workshop gaat over de criteria en werkwijze van de commissie, en wat u mogelijk kunt doen om uw aanbod geplaatst te krijgen in de databank.

Machteld Zwikker is projectleider erkenning jeugdinterventies bij het Nederlands Jeugdinstituut. Zij was nauw betrokken bij de inrichting van de Erkenningscommissie Interventies in 2007 en bij de ontwikkeling en doorontwikkeling van de erkenningscriteria en de niveaus van erkenning die de commissie hanteert.

5C Onderzoek doen in samenwerking met een student (ook in 2^e ronde)

Binnen dramatherapiepraktijk Infero is onderzocht op welke wijze de dramatherapeutische

methode 'Trots op mezelf!' bijdraagt aan het opbouwen van zelfvertrouwen bij kinderen (groep 3-8). In deze workshop wordt de methode en het belang van onderzoek in zijn algemeenheid toelicht. Daarnaast wordt uiteengezet op welke wijze het onderzoek tot stand is gekomen. De workshop wordt afgesloten met de toelichting van het eindresultaat en het vervolg na het onderzoek.

Nadine Carter-Deekens is dramatherapeut en heeft sinds 10 jaar een eigen praktijk Infero, praktijk voor kindtherapie & ouderbegeleiding. Zij werkt voornamelijk met verhalen en de 'Trots op mezelf!' methode.

Roel Postelmans is student dramatherapie aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

6C Effectonderzoek

In deze workshop komt aan bod hoe je als dramatherapeut vrij eenvoudig effectonderzoek kunt doen aan de hand van de basisprincipes van experimenteel onderzoek. In dit onderzoek ligt de nadruk op kwantitatieve analyse van gegevens, naast kwalitatief onderzoek, zodat gegevens niet verloren gaan maar het effect van (drama)therapie wel beter aangetoond kan worden. Er wordt ingegaan op het gebruik van SPSS, grafieken en tabellen, maar ook op een creatieve manier van effectmeting: het meten van het (drama)rolrepertoire.

Jorine Beck is afgestudeerd als dramatherapeut aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en is werkzaam als dramatherapeut bij het Gelre ziekenhuis in Apeldoorn. Winnaar van de HAN prijs 2011, de student van het jaar verkiezing van de HAN, o.a. vanwege haar effectonderzoek 'Werken met Leary's rollen in dramatherapie'.

7C Professionele profilering van kunstzinnige therapie door praktijkonderzoek

(Docent-)onderzoekers van het lectoraat Antroposofische Gezondheidszorg (Hogeschool Leiden) werken aan praktijkonderzoeken naar

kunstzinnige therapie (KT) zoals: het verder ontwikkelen van KT voor specifieke werkvelden (bv. ouderenzorg, GGZ), het optimaliseren en implementeren van de bijdrage aan de zorg voor mensen met kanker, depressie en hechtingsstoornissen (RAAK project) en het verzorgen van publicaties. Verschillende KT promotieonderzoeken zijn in gang gezet. In deze workshop wordt een overzicht gegeven van deze onderzoeken.

Erik Baars is arts-epidemioloog, heeft 16 jaar als arts in de antroposofische gezondheidszorg (AG) gewerkt, is sinds januari 2007 parttime als lector AG verbonden aan de Hogeschool Leiden en is publicist van vele artikelen en boeken.

8C 'Elevator pitch'

Hoe vertel je in 30 seconden, bijvoorbeeld als je met iemand in de lift staat, wat vaktherapie is?! In deze workshop oefen je als deelnemer hoe je in korte tijd uitleg kunt geven over je vak. Heldere en eenduidige communicatie over wie de vaktherapeut is en wat hij/ zij doet levert een bijdrage aan de belangenbehartiging en profilering van vaktherapeuten. Deze workshop is een vervolg op het traject 'gezamenlijke beschrijving vaktherapie' dat dit voorjaar plaatsvond.

Marriane Smit (Marketing & Concept) is zelfstandig gevestigd adviseur op het gebied van marketingadvies en conceptontwikkeling. Na haar opleiding Marketing aan Nyenrode Business University is ze jarenlang het marketing gezicht geweest van Max Havelaar. Zij is tevens werkzaam als klassiek homepaat in een eigen praktijk.

9C De stem als toonaangevend instrument

De kern van wat muziektherapie verdienstelijk maakt voor de GGZ ligt in het vermogen van de muziektherapeut om met de cliënt in muziekbeoefening een vertrouwensrelatie op te bouwen en de cliënt al spelende, improviserende, modellen te

bieden voor constructieve wijzen van zelfexpressie. De stem is een toonaangevend instrument voor zulke modellen. De kracht die door zang in een mens kan groeien is van blijvend nut bij de confrontatie met levensproblemen. Daarom is een workshop rond dit instrument zo interessant voor muziektherapeuten: zij hebben die kracht als eerste nodig in de ontmoeting met de cliënt, maar ook in de omgang met collega's in het werkveld.

Jelle van Buuren is muziektherapeut, werkzaam geweest met verstandelijk gehandicapten en volwassenen in de GGZ.

10C Crash course praktijkonderzoek

Vaktherapeuten staan onder zware druk om de werkzaamheid en meerwaarde van hun werk aan te tonen. Evidence Based Practice en praktijkgericht onderzoek gelden doorgaans als de ultieme oplossingen. Vaak brengt dit echter onduidelijkheid en 'magisch' denken met zich mee over wat onderzoek is en hoe je het toepast. Deze workshop is erop gericht om het spanningsveld tussen de praktijk van het onderzoek doen (proces) en de wijze waarop deze in de literatuur wordt beschreven (resultaat) inzichtelijk te maken. Door middel van een activiteit leren deelnemers dit spanningsveld te herkennen en te hanteren.

Erik Jansen is associate lector aan het kenniscentrum HAN Sociaal van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. Hij voert praktijkgericht onderzoek en professionaliseringstrajecten uit op het gebied van narrativiteit en dialogisch werken vanuit het perspectief van gebruikers van dienstverlening in zorg en welzijn.

Thijs de Moor is docent beeldende therapie aan de creatieve therapie opleiding van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en werkzaam als beeldend therapeut bij de Pompekliniek te Nijmegen. Daarnaast volgt hij de internationale master Vaktherapie.

11C Module ontwikkeling

Waar begin je als je een gestandaardiseerde module wilt ontwikkelen? Deze workshop geeft inzicht in dit proces. De ontwikkeling van de module 'Ontmoeten in spel: ontwikkelingsgerichte dramatherapie voor adolescenten met internaliserende problemen' wordt als voorbeeld gebruikt. Stap voor stap wordt het ontwikkelingsproces doorgenomen en wordt stilgestaan bij de relevantie en samenhang van deze stappen. Begrippen als evidence based, consensus based en 'theoretisch effectief' staan hierbij centraal.

Huub Notermans is hogeschooldocent dramatherapie (Hogeschool Utrecht), als onderzoeker verbonden aan het kenniscentrum voor Vaktherapie (KenVaK) en bestuurslid van de FVB met de portefeuille Kennisinnovatie.

12C Ik ben (g)een vaktherapeut! (ook in 2^e ronde)

Het beschrijven, expliciteren en uitdragen van dat wat 'wij' doen wordt steeds meer van belang en hier zijn verschillende initiatieven in gaande. Maar wie zijn 'wij' dan? Zijn dat de vaktherapeuten? Of zijn dat de psychomotorisch therapeuten, de beeldend therapeuten, de muziektherapeuten etc.? Hoe profileer je jezelf als therapeut in zo'n proces, wat draag je uit en waarom?

Binnen deze workshop wordt aan de hand van de ervaringen binnen het project 'beschrijven van vaktherapie in het kader van een basiszorgprogramma voor patiënten in de forensische psychiatrie' vanuit het Expertisecentrum Forensische Psychiatrie (EFP) stilgestaan bij vragen, discussiepunten, overwegingen en kaders rondom positionering en profilering van u als therapeut.

Pim Hoek is psychomotorisch therapeut, afgestudeerd aan de Master PMT. Naast zijn werkzaamheden in de forensische psychiatrie bij F.P.C. Veldzicht is hij lid van de stuurgroep van

vaktherapeuten en projectleider vanuit pmt in het project 'beschrijven van vaktherapie in de forensische psychiatrie'.

13C Profileren en Presenteren in de vrije praktijk (ook in 2^e ronde)

Als zelfstandig gevestigde moet je tijd en aandacht besteden aan het bekend maken en profileren van je praktijk en van je vak, omdat ons vak buiten de instellingen (nog) niet erg bekend is. In deze workshop gaan deelnemers op actieve wijze mogelijkheden onderzoeken voor profilering, presentatie, netwerken en samenwerken. De workshop is voor vaktherapeuten die al een praktijk hebben of die erover denken om te starten.

Monique Gerritsen is beeldend therapeut, werkzaam bij de Gelderse Roos en heeft een eigen praktijk voor beeldende therapie in Amersfoort.

Rieta Wessels is psychomotorisch therapeut en heeft een eigen praktijk voor psychomotorische therapie en haptotherapie in Zwolle.

Kosten deelname

'Vaktherapie in zicht!'

Leden van de beroepsverenigingen:

Leden	€150,-
Studentleden	€ 75,-

Overige:

Niet-leden	€195,-
Niet-leden student	€125,-

Bedragen zijn inclusief lunch en borrel.

Inschrijving en betaling

U kunt zich inschrijven voor deze studiedag via het [online inschrijfformulier](#).

Tevens kunt u hier per workshopronde uw 1e, 2e en 3e voorkeur aangeven. Bij de indeling wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met uw voorkeuren. De indeling voor de workshops geschiedt op binnenkomst van betaling.

Na aanmelding ontvangt u een factuur ten behoeve van de betaling. Indien uw werkgever voor u betaalt, kunt u dat aangeven op het inschrijfformulier. Uw inschrijving is pas definitief na betaling!

Let op: de inschrijving sluit op 20 oktober!!

Annulering

Annuleren kan alleen per mail via info@vaktherapie.nl, onder vermelding van uw naam en bankgegevens. Bij annulering worden €25,- administratiekosten in rekening gebracht. Reeds betaald inschrijfgeld wordt onder aftrek van de administratiekosten terugbetaald. Na 20 oktober 2011 is annulering niet meer mogelijk, wel kunt u de gereserveerde plek door een ander laten innemen.

Accreditatie

Deze studiedag is geaccrediteerd door de SRVB: 2 punten.

Locatie en routebeschrijving

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
Kapittelweg 33
6525 EN Nijmegen
[Routebeschrijving](#)

Contact en informatie

Federatie Vaktherapeutische Beroepen
Fiveringlo 253
3524 BN Utrecht
T 030 - 28 00 432
E info@vaktherapie.nl
W www.vaktherapie.nl

NVBT

Nederlandse Vereniging voor Beeldende Therapie

NVDAT

Nederlandse Vereniging voor Danstherapie

NVvMT

Nederlandse Vereniging voor Muziektherapie

NVDT

Nederlandse Vereniging voor Dramatherapie

Nederlandse Vereniging voor Psychomotorische Therapie

FVB

Federatie Vaktherapeutische Beroepen